

Riktlinjer för prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed

Dnr 1-358/2020

Gäller fr.o.m. 2020-04-30

**Karolinska
Institutet**

Riktlinjer för prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed

Dnr 1-358/2020

INNEHÅLL

1 Inledning	1
2 Definitioner	1
3 Prövning av misstänkt oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed	2
4 KI:s Råd för utredning av avvikelser från god forskningssed	2
5 Inledning av ärende	3
5.1 Skriftlig anmälan	3
5.2 Överlämnande från den nationella nämnden	3
5.3 Initiativärende	3
6 Utredning	3
6.1 Inledande granskning	3
6.2 Utredning	4
7 Slutligt avgörande	4
8 Åtgärder	4
9 Rapportering	5
10 Särskilda regler vid misstanke om oredlighet i forskning som stöds av Amerikas Förenta Staters (USA) organ Public Health Service (PHS)	6
10.1 Inledning	6
10.2 Underrättelse till ORI	6
10.3 Förberedande utredning	6
10.4 Fullständig utredning	7
10.5 Åtgärder efter beslut	7
10.6 Dokumentation	7

Diarienummer: 1-358/2020	Dnr för föregående version: 1-551/2014	Beslutsdatum: 2020-04-30	Giltighetstid: Fr.o.m. 2020-04-30 och tills vidare
Beslut: Rektor		Dokumenttyp: Riktlinjer	
Handläggs av avdelning/enhet/funktion: Juridiska avdelningen		Beredning med: Fakultetsnämnden, Grants Office, ordföranden och lärarrepresentanter i rådet	
Revidering med avseende på: Nya författningar 2020			

1 Inledning

Enligt högskolelagen (1992:1434) ska vetenskapens trovärdighet och god forskningssed värnas i högskolornas verksamhet. Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen. Alla avvikelser från god forskningssed måste därför förebyggas och misstankar om sådana avvikelser hanteras på ett sätt som främjar allmänhetens förtroende för forskningen.

Forskaren ansvarar för att följa god forskningssed i sin forskning. Karolinska Institutet (KI) har som forskningshuvudman det övergripande ansvaret för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed.

Enligt lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning ska frågor om oredlighet i forskning prövas av en nationell nämnd. Högskolan prövar andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas av den nationella nämnden, (1 kap. 17 § högskoleförordningen [1993:100]).

Riktlinjerna riktar sig till samtliga som deltar i forskningsverksamhet vid KI samt de som vid KI hanterar ärenden om misstänkt oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed.

Särskilda regler

Vid misstanke om oredlighet i forskning rörande forskning som är finansierad av Public Health Services (PHS) gäller därutöver särskilda regler, se avsnitt 10.

För forskning som utförs utan etik tillstånd eller andra typer av tillstånd finns särskilda bestämmelser och hanteras därför i annan ordning.

Dessa riktlinjer gäller inte forskning inom det försvars- och säkerhetspolitiska området som i stället regleras i förordningen (2019:1176) om undantag från prövning av oredlighet i forskning inom det försvars- och säkerhetspolitiska området.

2 Definitioner

Med *oredlighet i forskning* avses en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Med *andra avvikelser från god forskningssed* avses avvikelser som inte anses som oredlighet i forskning, som skadar eller riskerar att skada forskningsprocessens, forskningen eller forskares integritet och som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning.

Vid prövningen av andra avvikelser från god forskningssed ska utgångspunkt tas i relevanta nationella och internationella regler och riktlinjer som gällde vid tidpunkten för den aktuella forskningen eller rapporteringen av den, t.ex. den europeiska kodexen för forskningens integritet från ALLEA, den internationella standarden för publikationsetik Vancouver-reglerna och etiska riktlinjer för fackmannamässig granskning från Committee on Publication Ethics (COPE).

3 Prövning av misstänkt oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed

Ärenden om misstänkt oredlighet i forskning prövas i särskild ordning av den nationella *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning*.

För utredning av misstänkta andra avvikelser från god forskningssed ansvarar KI:s *Rådet för utredning av avvikelser från god forskningssed*. Beslut i ärendena fattas av rektor.

4 Rådet för utredning av avvikelser från god forskningssed

Vid KI ska finnas *Rådet för utredning av avvikelser från god forskningssed* (Rådet).

Rådet består av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, tre lärarrepresentanter med stor vetenskaplig kompetens och integritet, chefsjuristen och en studentrepresentant. Ledamöterna, utom studentrepresentanten, utses av rektor för en treårsperiod. Studentrepresentanten utses för en mandatperiod om högst ett år.

Rektor utser en ny ledamot om en ledamots anställning upphör vid KI, eller om en ledamot får ett uppdrag i ledningsfunktionen centralt eller vid en institution eller om en ledamot avgår av annat skäl. Rektor ska vid utseende av ledamöter beakta jämställdhetsaspekten. Bland ledamöterna utser rektor vice ordförande.

För lärarrepresentanter och för studentrepresentanten ska det finnas ersättare. Ersättare ska utses i samma ordning och för samma tid som de ordinarie representanterna.

Rådet biträds av en jurist som utses av chefsjuristen. Juristen är ansvarig handläggare för ärendet.

Inga intressekonflikter får förekomma. Den som är jävig får inte delta i handläggningen och utredningen av ärendet.

Rådet ska

- ta ställning till om misstanke om oredlighet i forskning föreligger och ärendet därmed ska överlämnas till den nationella nämnden för prövning,
- utreda andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än misstänkt oredlighet i forskning,
- handlägga frågor om återrapporteringskyldighet enligt 13 § lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

5 Inledning av ärende

5.1 Skriftlig anmälan

En misstanke om oredlighet i forskning ska omgående och skriftligen anmälas till den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning eller till rektor.

En misstanke om andra avvikelser från god forskningssed ska omgående och skriftligen anmälas till rektor.

Rektor överlämnar anmälan till Rådet.

5.2 Överlämnande från den nationella nämnden

Om den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning bedömer att ett ärende inte rör oredlighet i forskning men att det kan vara andra avvikelser från god forskningssed, ska nämnden underrätta KI om det och samtidigt lämna över handlingarna i ärendet till KI. Rektor ska i sin tur överlämna ärendet till Rådet för vidare utredning.

5.3 Initiativärende

Uppstår misstanke om oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed på annat sätt än genom en anmälan eller ett överlämnande från den nationella nämnden, ska KI upprätta ett initiativärende. Rektor avgör om så ska ske.

Rektor överlämnar ärendet till Rådet.

6 Utredning

6.1 Inledande granskning

Rådet ska göra en inledande granskning av en anmälan eller ett initiativärende som ska ge underlag för att avgöra om ärendet ska överlämnas till den nationella nämnden, utredas vidare av Rådet eller hanteras på annat sätt.

Om Rådets ordförande efter samråd med en lärarrepresentant i Rådet efter en sådan granskning finner att det kan vara fråga om misstänkt oredlighet i forskning ska detta skyndsamt rapporteras till rektor. Rektor fattar beslut om överlämnade till den nationella nämnden. Beslutet ska fattas skyndsamt.

6.2 Utredning

Rådets utredning ska genomföras skyndsamt och med respekt för alla berörda, till exempel den anmälde och den som framfört anklagelsen.

Rådet ska i sin utredning ge den anmälde möjlighet att skriftligen eller muntligen ge sin syn på saken.

Institutionerna och universitetsförvaltningen ska biträda Rådet i dess arbete i den utsträckning Rådet önskar. Prefekten och universitetsdirektören ansvarar för att det görs.

Rådet får anlita extern sakkunnig som inte är knuten till KI. Den sakkunniges yttrande bör vara skriftligt.

När ärendet bedöms färdigutrett ska Rådet upprätta ett skriftligt motiverat utlåtande med ett förslag till beslut. Utlåtandet ska skickas till den anmälde och till den som framfört anklagelsen. Det bör även skickas till extern sakkunnig när sådan har anlåtats. Rådet lämnar efter kommunikering ett förslag till beslut till rektor.

Rektor fattar beslut efter föredragning.

7 Slutligt avgörande

Rektor beslutar i ärenden om andra avvikelser från god forskningssed.

Rektor kan besluta att ett ärende ska avslutas och skrivas av om

- det uppenbart saknas grund för anmälan,
- anmälan är så ofullständig att anmälan inte kan läggas till grund för en utredning,
- ärendet redan har utretts och det inte har tillkommit något väsentligt nytt som påverkar det tidigare beslutet,
- frågan bör prövas i annan ordning inom KI, eller
- frågan redan prövas av ett annat organ utanför KI, t.ex. den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning eller ett annat lärosäte.

8 Åtgärder

Rektor ska när den nationella nämnden har beslutat att det förekommit oredlighet i forskning eller i samband med sitt beslut om andra avvikelser från god forskningssed avgöra om det finns grund för att överväga disciplinära eller andra åtgärder.

Om en forskare frias från misstanke om oredlighet i forskning eller andra avvikelser från god forskningssed ska lämpliga åtgärder vidtas för att avhjälpa den skada misstanken och ärendets hantering kan ha medfört.

9 Rapportering

Rektor ansvarar för att berörda forskningsfinansiärer, myndigheter, vetenskapliga tidskrifter och andra berörda informeras om ärenden där oredlighet eller andra avvikelser från god forskningssed konstaterats.

Rektor ansvarar för att den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning får rapport om vilka åtgärder som KI har vidtagit eller avser att vidta med anledning av ett nämndbeslut om oredlighet i forskning, eller om det framgår av ett beslut av nämnden att det förekommit en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering utan att uppsåt eller grov oaktsamhet har kunnat konstateras. En sådan rapport ska lämnas senast inom sex månader efter det att nämndens beslut vann laga kraft.

Rektor ska till den nationella nämnden senast den 30 mars varje år i aidentifierad form lämna uppgifter om avvikelser från god forskningssed som under föregående kalenderår har prövats inom KI.

10 Särskilda regler vid misstanke om oredlighet i forskning som stöds av Amerikas Förenta Staters (USA) organ Public Health Service (PHS)

10.1 Inledning

Vid misstanke om oredlighet i forskning rörande forskning som är finansierad av Public Health Service (PHS) förmedlad genom något av dess organ, särskilt National Institutes of Health (NIH), ska även följande gälla enligt Policies on Research Misconduct; Final Rule 42 Code of Federal Regulations (CFR), Part 93.

The Office of Research Integrity (ORI) är ett organ inom USA:s Department of Health and Human Services (DHHS) med uppgift att bevaka och ansvara för frågor om forskning och forskningsintegritet.

Ett ärende ska inledas enbart för oredlighet i forskning som inträffar inom sex år från det datum DHHS eller rektor vid Karolinska Institutet tar emot en anmälan om oredlighet i forskning.

10.2 Underrättelse till ORI

ORI ska när som helst under en utredning omedelbart underrättas om något av följande förhållanden föreligger.

- a) Det finns en omedelbar risk för människors eller djurs hälsa.
- b) Det finns ett omedelbart behov av att skydda USA:s statsbidrag eller utrustning.
- c) Det finns ett omedelbart behov av att säkra bevisning.
- d) Skälig misstanke föreligger om kriminella handlingar eller brott mot annan lagstiftning.
- e) Det finns ett omedelbart behov av att skydda antingen den anklagade eller den som framfört anklagelsen.
- f) Om forskarsamhället eller allmänheten måste bli informerade.

10.3 Förberedande utredning

En förberedande utredning ska färdigställas inom 60 dagar från det att ärendet initierades.

Finner Rådet att en förberedande utredning bör avbrytas ska detta snarast anmälas till rektor. Rektor anmäler i aktuellt fall till ORI med en redogörelse för orsaken till avbrytandet.

10.4 Fullständig utredning

Om en fullständig utredning ska genomföras ska ORI, inom 30 dagar, informeras om vad som har framkommit av den förberedande utredningen, tillställas en kopia på utredningen och få besked om att en fullständig utredning ska genomföras.

En fullständig utredning bör vara färdigställd inom 120 dagar från det att utredningen påbörjades. Skulle detta inte vara möjligt ska en ansökan om anstånd göras hos ORI.

Finner Rådet att en fullständig utredning bör avbrytas ska detta snarast anmälas till rektor. Rektor anmäler i aktuellt fall till ORI med en redogörelse för orsaken till avbrytandet.

10.5 Åtgärder efter beslut

ORI ska snarast underrättas om utredningen, KI:s slutliga ställningstagande, utredningens resultat och KI:s åtgärder.

10.6 Dokumentation

All dokumentation måste sparas i minst sju år för att kunna tillställas ORI eller auktoriserad personal vid PHS.